

**UCHWAŁA NR XVII/438/2012
RADY MIEJSKIEJ W ELBLĄGU**

z dnia 18 września 2012 r.

**w sprawie „Elbląskiego programu wspierania rodziny oraz rozwoju systemu pieczy zastępczej
na lata 2012-2014”.**

Na podstawie art. 176 pkt 1, 179 ust. 2, art. 180 pkt 1 i art. 182 ust 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 i Nr 288, poz. 1690 oraz z 2012 r. poz. 579) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52 poz. 420 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281 oraz z 2012 r. poz. 567) oraz art. 12 pkt 11 i art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Elbląski program wspierania rodziny oraz rozwoju systemu pieczy zastępczej na lata 2012-2014”, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Elbląga.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Elblągu

Jerzy Wcisła

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XVII/...../2012
z dnia 18 września 2012 r.

**ELBLĄSKI PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
ORAZ
ROZWOJU SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2012-2014**

**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu
wrzesień 2012 r.**

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	str. 1
2. ANALIZA POTRZEB	str. 2
3. CELE PROGRAMU	str. 11
4. BENEFICJENCI PROGRAMU	str. 11
5. GŁÓWNE ZADANIA PROGRAMU.....	str. 12
6. SZCZEGÓŁOWY HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ	str. 13
7. ZAKŁADANE EFEKTY.....	str. 26
8. REALIZATORZY PROGRAMU	str. 26
9. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	str. 27
10. MONITORING PROGRAMU	str. 27
11. EWALUACJA PROGRAMU	str. 27
12. SKŁAD ZESPOŁU ds. OPRACOWANIA PROGRAMU.....	str. 29

1.WSTĘP

Podstawą opracowania „Elbląskiego programu wspierania rodziny oraz rozwoju systemu pieczy zastępczej na lata 2012-2014” jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.).

Pogram ma za zadanie wspierać rodziców biologicznych dziecka przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a w szczególności kładzie nacisk na wsparcie udzielane rodzinie naturalnej przed wystąpieniem sytuacji kryzysowej oraz działania profilaktyczne mające zapobiegać umieszczeniu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej i w rodzinie zastępczej.

Program wskazuje kierunki działań w zakresie rozwoju systemu pieczy zastępczej tj. w zapewnieniu odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej, stworzeniu odpowiednich warunków do przebywania dzieci oraz zatrudnienia specjalistów pracujących z dzieckiem i rodziną, wyposażonych w odpowiednią wiedzę i umiejętności. Wskazuje on na konieczność umieszczenia dziecka pozbawionego opieki rodziców w placówce opiekuńczo-wychowawczej dopiero po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy rodzinie naturalnej oraz w przypadku braku możliwości zapewnienia temu dziecku opieki w rodzinnej pieczy zastępczej. W programie zawarto również działania jakie należy podjąć z rodzicami biologicznymi dziecka po zabraniu go z domu, żeby zwiększyć jego szanse powrotu do rodziny naturalnej oraz działania na rzecz usamodzielnianych wychowanków opuszających placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz rodziny zastępcze. Ponadto program wskazuje na działania jakie podejmowane są przez ośrodek adopcyjny by właściwe i skuteczne prowadzone były procedury przysposobienia.

Niniejszy program jest odpowiedzią na realizowane działania w ramach Strategii Rozwoju Miasta na lata 2001-2015 oraz „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Elblągu 2009-2020”. Ponadto jest elementem funkcjonującego Programu Działań Prorodzinnych wraz z systemem przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Elblągu na lata 2010-2015.

Do opracowania i udziału w realizacji powyższego programu zaproszone zostały organizacje pozarządowe i instytucje z terenu Gminy Miasto Elbląg świadczące pomoc na rzecz dziecka i rodziny.

Planowane działania w zakresie wspierania rodziny oraz rozwoju pieczy zastępczej realizowane będą w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka;
- 3) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1592 z późn. zm.);
- 4) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.);
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.);
- 6) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 292, poz. 1720)

2. ANALIZA POTRZEB

Zgodnie z danymi z GUS Elbląg jest miastem liczącym w 2011 roku 124 257 osób.

Na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Elblągu z 2011 roku wynika, że zjawisko bezrobocia dotknęło 7 740 mieszkańców Elbląga, z czego 3 719 kobiet i 3 526 mężczyzn. Sytuację dotyczącą skali bezrobocia na przestrzeni ostatnich lat przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Elblągu w latach 2010-2012

	Rok 2010	Rok 2011	maj 2012
Liczba osób bezrobotnych ogółem	7 589	7 245	7 740
w tym kobiet	3.831	3 719	3909
w tym mężczyzn	3.758	3 526	3731

Źródło: strona internetowa PUP w Elblągu

Z przedstawionych danych Urzędu Pracy wynika, że liczba osób bezrobotnych w omawianych latach, utrzymuje się na wysokim poziomie z tendencją do jego wzrostu oraz że zjawisko to bardziej dotyczy kobiety niż mężczyzn.

Pozostawanie bez pracy ma bardzo negatywne konsekwencje nie tylko dla osób bezrobotnych ale dla całej rodziny. Należy do głównych czynników skorelowanych z dysfunkcjonalnymi zjawiskami dotyczącymi rodzinę. Obniżenie standardu materialnego jest pierwszym symptomem dysfunkcji z którą boryka się rodzina. Gdy stan ten utrzymuje się dłużej wpływa nie tylko na niemożność zaspokojenia potrzeb podstawowych jak i emocjonalnych, niszczy poczucie bezpieczeństwa i sprzyja powstawaniu rozmaitych patologii społecznych narażając rodzinę na rozpad więzi. Rodziny zaczynają borykać się z takimi problemami jak: alkoholizm, przemoc, choroby psychiczne, nieprawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo – wychowawczej. W 2011 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu objął swoją pomocą 8 127 rodzin. Wśród klientów korzystających ze świadczeń pomocy społecznej dominował problem ubóstwa i pozostawania bez pracy, co obrazuje tabela numer 2. Jednocześnie należy uwzględnić fakt, że bardzo często w rodzinach korzystających z pomocy tutaj. Ośrodka występuje po kilka z niżej wymienionych dysfunkcji.

Tabela nr 2. Powody trudnej sytuacji życiowej rodzin korzystających z pomocy MOPS w 2011 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin
Ubóstwo	3 740
Bezrobocie	2 868
Niepełnosprawność	2 475
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	1 291
Bezdomność	227
Długotrwała lub ciężka choroba	2037
Przemoc w rodzinie	39
Alkoholizm	358
Narkomania	19
Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu karnym	206

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin
Potrzeba ochrony macierzyństwa	276
Zdarzenia losowe	16
Sytuacja kryzysowa	13
Trudność w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	1
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze	24
Sieroctwo	10

Źródło: MOPS w Elblągu

Niepokojący jest fakt, że aż 1. 291 rodzin wykazuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Z danych powyższych wynika, że problem alkoholizmu dotknął 358 rodzin wśród klientów MOPS a w 39 rodzinach doszło do przemocy. Jeśli chodzi o problem uzależnień w Elblągu funkcjonują 4 poradnie zajmujące się terapią przede wszystkim choroby alkoholowej oraz narkomanii, są to:

- Centrum Terapeutyczno – Odwykowe przy ul. Trybunalskiej 11
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapii Uzależnień Szansa, przy ul. Żeromskiego 22
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Młodzieżowy Ośrodek Terapeutyczny KARAN "Dom Zacheusza" przy ul. Królewieckiej 197
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR przy ul. Komeńskiego 42

Należy podkreślić, że na terenie miasta chorobę alkoholową oraz współuzależnienia leczyło w 2011 roku ogółem 1090 osób (na podstawie danych z 2 w/w poradni), natomiast problem narkomanii dotknął 239 osób, w tym 119 nieletnich, co obrazuje tabela nr 3. Problemem przy leczeniu uzależnień jest świadomość choroby i związana z tym chęć poddania się leczeniu, zerwania z nałogiem. W 2011 roku I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przeprowadził 84 nadzory nad sposobem leczenia odwykowego.

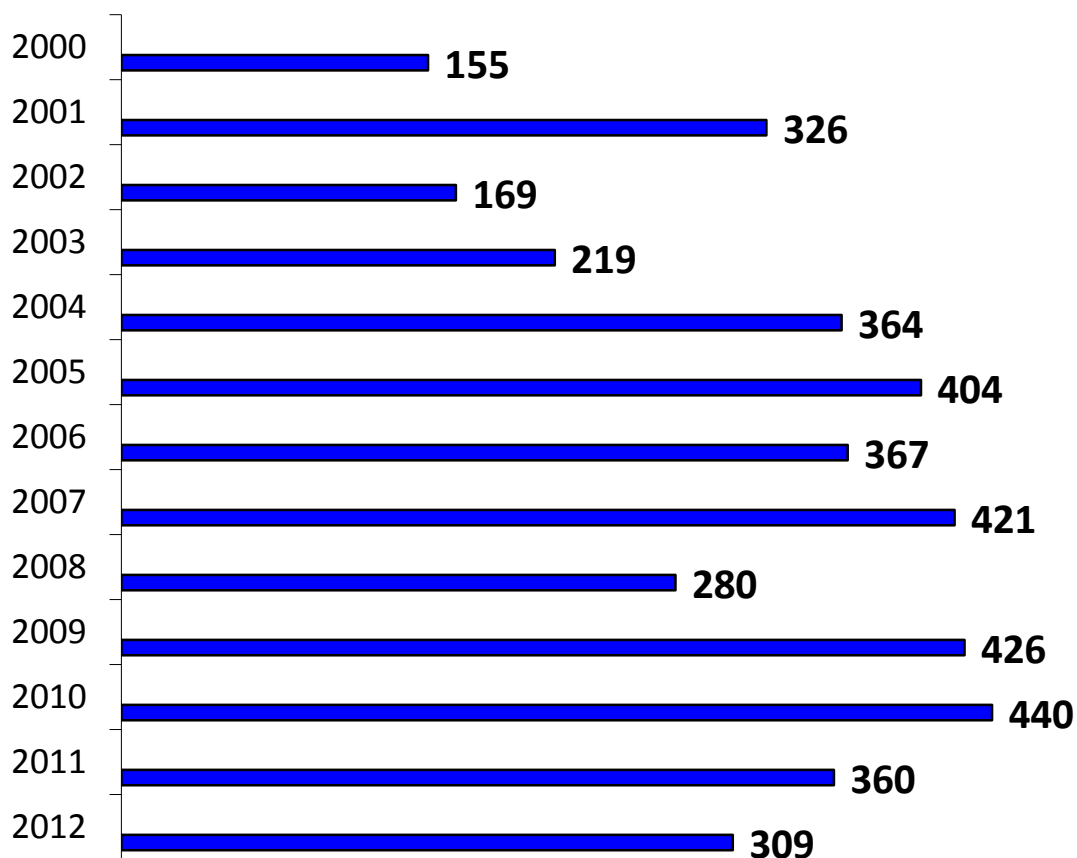
Tabela nr 3. Liczba osób objętych opieką terapeutyczną w zakresie narkomanii.

Rok	2008	2009	2010	2011
Ilość osób w wieku do 18 roku życia objętych terapią uzależnień w elbląskich poradniach	45	26	43	119
Ilość osób w wieku 19-29 lat objętych terapią uzależnień w elbląskich poradniach	56	64	59	120

Źródło: poradnie zajmujące się problemem narkomani w Elblągu

Problem narkomani wśród mieszkańców miasta nasila się. Ilość osób objętych terapią w elbląskich poradniach w porównaniu z rokiem 2010 podwoiła się. Skalę problemu narkomanii w Elblągu mogą obrazować również dane z Komendy Miejskiej Policji na temat przestępczości narkotykowej, przedstawione na wykresie nr 1.

Wykres nr 1. Przestępczość narkotykowa w Elblągu.

Źródło: KMP w Elblągu (dane na dzień 30.06.2012r.)

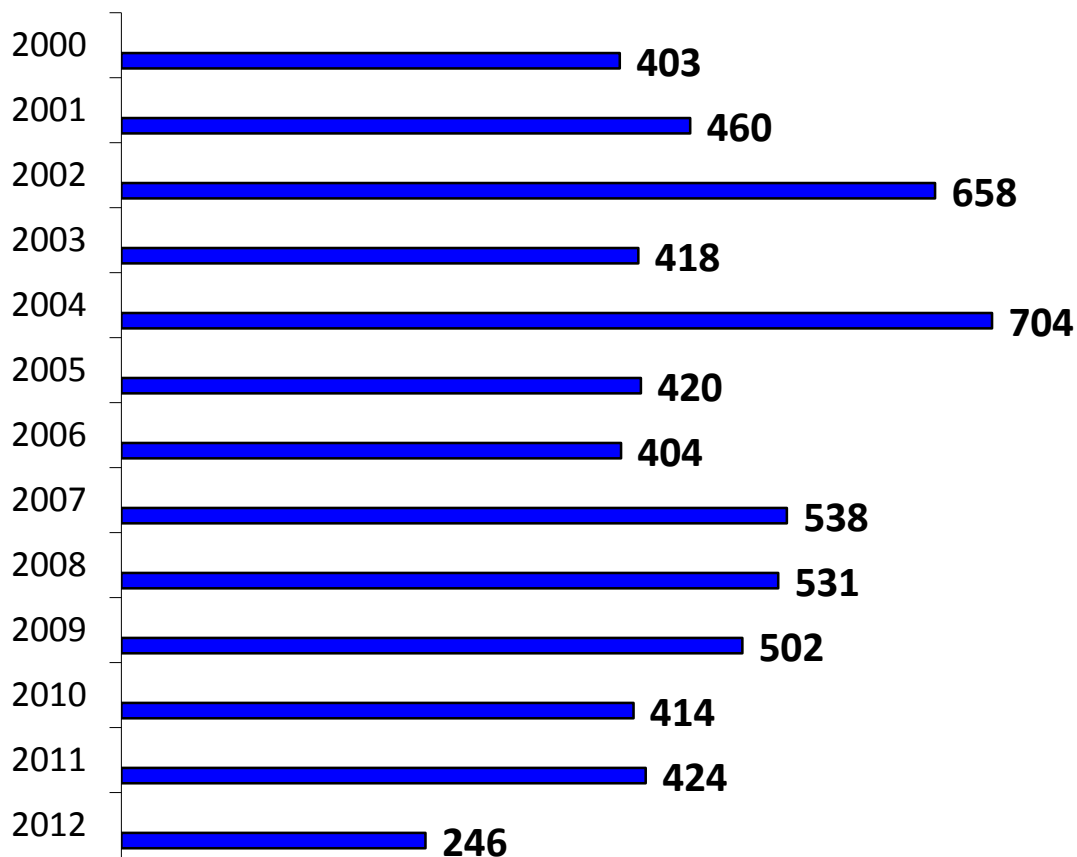
Dane powyższe wskazują, że na przestrzeni ostatnich 12 lat podwoiła się liczba przestępstw narkotykowych, jednakże w ostatnim okresie widać tendencję malejącą.

Kolejnym niepokojącym zjawiskiem związanym z długotrwałym przebywaniem osób pełniących role rodzicielskie bez pracy jest migracja jednego lub obojga rodziców, w wyniku czego dzieci pozostają najczęściej pod opieką drugiego współmałżonka, lub dalszej rodziny. Problem Eurosieroctwa jest złożony i wieloaspektowy. Wyniki dotychczas przeprowadzonych badań wykazują, że emigracja rodziców wpływa istotnie na sytuację społeczno - wychowawczą dzieci. Każdy przypadek rozłączenia rodziny jest dla dziecka niekorzystny, nawet gdy wyjeżdża tylko jedno z rodziców. Dzieci źle znoszą rozłąkę i choć mają rodziców, czują się sierotami. Nieobecność rodzica powoduje zakłócenia w realizacji podstawowych funkcji rodziny, odbija się na procesie wychowawczym, prowadząc w wielu przypadkach do powstawania w psychice dziecka nieodwracalnych spustoszeń, czego negatywne skutki przejawiać się mogą w późniejszym dorosłym życiu. Problemy z którymi borykają się takie dzieci są rozległe. Najczęściej i w pierwszej kolejności występują problemy szkolne (z frekwencją, nauką) często dzieci popadają w uzależnienie, mają zatargi z prawem, pozostają pod nadzorem kuratorskim. Obecnie pod opieką Ośrodka Pomocy Społecznej jest 18 rodzin dotkniętych eurosieroctwem, w których wychowuje się 37 dzieci. Te dane nie przedstawiają całego problemu. Brak jest danych statystycznych odnoszących się do wszystkich mieszkańców Elbląga.

Zjawiskiem związanym i z eurosieroctwem jak i problemami wychowawczymi jest problem przestępczości wśród nieletnich. Rozmiar zjawiska przedstawia wykres nr 2.

Z poniższych danych wynika, że przestępstwa wśród nieletnich na terenie Elbląga w ostatnich 2 latach oscylują wokół tego samego poziomu, z pewną tendencją spadkową. W roku 2011 I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przeprowadził 267 spraw związanych demoralizacją i czynami karalnymi nieletnich.

Wykres nr 2. Przestępczość wśród nieletnich.

Źródło: KMP w Elblągu (dane na dzień 30.06.2012r.)

Trudności omawiane wyżej, z którymi borykają się elbląskie rodziny negatywnie wpływają na prawidłowy rozwój dzieci w sferze emocjonalnej jak i poznawczej i są podstawą do umieszczenia dzieci w zastępczych formach opieki. Na terenie Elbląga funkcjonuje instytucjonalna jak i rodzinna forma pieczy zastępczej. Środowiska klientów Ośrodka są stale monitorowane szczególnie pod względem wystąpienia zaniedbań opiekuńczo – wychowawczych, uzależnień oraz przemocy. Obecnie jest około 100 rodzin objętych specjalistyczną pomocą z czego w 40 rodzinach dzieci zagrożone są zabraniem ze środowisk rodzinnych. Skalę problemu dotyczącą zaniedbań wobec dzieci w Elblągu obrazuje tabela nr 4 i 5.

Tabela nr 4. Ilość dzieci umieszczana w zastępczych formach opieki w latach 2009 - 2012

	2009	2010	2011	Kwiecień 2012
Ilość dzieci ogółem przebywająca w zastępczych formach opieki	419	415	420	371
Ilość dzieci umieszczona w danym roku w rodzinach zastępczych	81	77	89	33
Ilość dzieci umieszczona w danym roku w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	64	48	24	9

Źródło: MOPS w Elblągu.

W związku z zaniedbaniami opiekuńczo – wychowawczymi w roku 2011, jakich doznawały dzieci w rodzinach, 89 dzieci umieszczono w rodzinach zastępczych, a 24 dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Elbląga. Liczba dzieci przebywających w zastępczych formach opieki od trzech lat plasuje się na stałym poziomie między 415 a 420. Na koniec kwietnia 2012r. 371 dzieci zostało objętych zastępczą formą pomocy.

Tabela nr 5. Liczba funkcjonujących rodzin zastępczych.

	2009	2010	2011	Kwiecień 2012
Liczba rodzin zastępczych ogółem	289	283	273	252

Źródło: MOPS w Elblągu.

Dane pokazują, że liczba funkcjonujących rodzin zastępczych w ciągu 3 ostatnich lat ulega sukcesywnemu zmniejszeniu. Obecnie, (dane na dzień 30 kwietnia 2012 roku) na terenie Elbląga funkcjonują 252 rodziny zastępcze, w tym:

- 197 rodzin spokrewnionych z dzieckiem
- 55 rodzin niespokrewnionych, w tym:
 - 14 rodzin zawodowych , w tym
 - 4 o charakterze pogotowia rodzinnego.

Aby zapobiegać rozwojowi patologicznych sytuacji w rodzinach, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu wprowadza niezbędne działania zmierzające w kierunku wzmocnienia kompetencji rodzicielskich. Działania wspomagające

i wspierające rodzinę pozwalają na wzmocnienie jej podstawowych funkcji oraz minimalizują dysfunkcje, a tym samym ograniczają wzrost liczby orzeczeń sądu rodzinnego. I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przeprowadził w 2011 roku 315 nadzorów w zakresie ograniczenia władzy rodzicielskiej. W trosce o redukcję traumatycznych sytuacji dla dzieci, szczególnie małych, do 7 roku życia, standardy Ośrodka zakładają, że ze środowisk dysfunkcyjnych dzieci trafiają bezpośrednio do rodzin zastępczych, a w ostateczności przy braku rodzin zastępczych do placówek opiekuńczo – wychowawczych. Ośrodek będzie się starał podwyższyć standardy, tak aby dzieci poniżej 10 roku życia nie trafiały do placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Głównym priorytetem zadań nowej Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest utrzymywanie dzieci w ich naturalnym środowisku i wzmocnienie działań profilaktycznych, w tym doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub powrotu dziecka. Obecne działania Ośrodka zmierzają w kierunku odpowiedniego wspierania całej rodziny, nie tylko koncentracji aktywności na dziecku. Ustawodawca wprowadzając ustawę o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nałożył na organizatora pieczy zastępczej obowiązek dokonywania cyklicznych okresowych ocen sytuacji dziecka, pod kątem zasadności dalszego istnienia rodziny zastępczej jak i oceny stopnia funkcjonowania dziecka w rodzinie. Na dzień 30 kwietnia 2012 roku odbyło się 91 zespołów oceny sytuacji dziecka i podjęto w 5 przypadkach działania zmierzające do powrotu dziecka do rodziny biologicznej, w kolejnych 5 przypadkach działania skierowane są na adopcję dzieci i 1 o zmianę rodziny zastępczej.

Oprócz rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Elbląga funkcjonuje piecza instytucjonalna, w której w skład wchodzi 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze, oferujące w sumie 90 miejsc:

- 60 miejsc w Socjalizacyjnej Całodobowej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej, mieszczącej się przy ul. Chrobrego 4, w tym:
 - 30 miejsc w mieszkaniach usamodzielnienia
 - 30 miejsc w Wielofunkcyjnej Całodobowej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej mieszczącej się przy ul. Mazurskiej 6, w tym:
 - 10 miejsc interwencyjnych.

Tabela nr 6 przedstawia stan wykorzystania miejsc w funkcjonujących na terenie miasta placówkach.

Tabela nr 6. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

		2009	2010	2011	kwiecień 2012
Liczba dzieci w Domu Dziecka (Socjalizacyjna Całodobowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza)	Liczba dzieci narastająco	112	104	72	61
	Liczba dzieci na stan 31 grudnia	104	70	59	61
Liczba dzieci w Pogotowiu Opiekuńczym (Wielofunkcyjna Całodobowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza)	Liczba dzieci narastająco	63	51	51	34
	Liczba dzieci na stan 31 grudnia	30	39	32	32

Źródło: MOPS w Elblągu

Jednocześnie na koniec kwietnia 2012r. dodatkowo 14 dzieci umieszczonych było w placówkach poza Elblągiem:

- 3 dzieci w Domu Dziecka w Marwicy
- 4 dzieci w Domu Dziecka we Fromborku
- 4 dzieci w Domu dziecka w Giżycku
- 1 dziecko w Rodzinnym Domu „Serce” w Starogardzie Gdańskim
- 1 dziecko w Regionalnej Placówce Opiekuńczo – Terapeutycznej w Gdańsku.
- 1 dziecko w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej typu rodzinnego w Okonku

Pełnoletni wychowankowie instytucjonalnej jak i rodzinnej pieczy zastępczej rozpoczynają proces usamodzielnienia. W ramach tego procesu usamodzielniani wychowankowie będą objęci pomocą finansową na czas kontynuowania nauki, bez względu na osiągnięte dochody oraz pomocą pieniężną na usamodzielnienie się, czy też zagospodarowanie które już uzależnione są od osiągniętych dochodów.

Obecnie procesem usamodzielniania jest objętych ogółem 102 wychowanków, z czego:

- 31 wychowanków z placówek opiekuńczo – wychowawczych
- 10 wychowanków z placówek socjalizacyjnych
- 61 wychowanków z rodzin zastępczych

Jedną z form pomocy dla usamodzielnianych wychowanków są przygotowane miejsca w mieszkaniach chronionych. Na terenie Elbląga funkcjonują 2 mieszkania chronione, znajdujące się przy ul. Szarych Szeregów z maksymalnie 10 miejscami. Obecnie przebywa w nich 6 usamodzielnianych wychowanków.

Reasumując, mając na względzie dobro dzieci przebywających w rodzinach niedostosowanych i uwzględniając możliwości i doświadczenia pomocowe tutaj. Ośrodka jest niezbędna konieczność zwiększania liczby rodzin zastępczych a w szczególności rodzin zawodowych.

3. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Zbudowanie skutecznego systemu wspierania rodziny na terenie Gminy Miasto Elbląg przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz systemu pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe :

1. Zapobieganie umieszczaniu dziecka w pieczy zastępczej.
2. Rozwój i wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomoc w usamodzielnianiu wychowanków pieczy zastępczej.
3. Rozwój instytucjonalnej pieczy zastępczej.
4. Zapewnienie profesjonalnego systemu wsparcia rodzinom adopcyjnym.
5. Zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.
6. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry świadczącej usługi na rzecz dziecka i rodziny.

4. BENEFICJENCI PROGRAMU

1. Dzieci zagrożone umieszczeniem lub przebywające w pieczy zastępczej.
2. Rodzice naturalni dzieci przeżywający trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

3. Rodziny zastępcze.
4. Osoby usamodzielniane.
5. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, adopcyjnej.
6. Przedstawiciele instytucji i organizacji pomocowych świadczących usługi na rzecz dziecka i rodziny.

5. GŁÓWNE ZADANIA PROGRAMU

1. Praca z rodzinami niewydolnymi, zagrożonymi odebraniem dziecka, niewydolnymi w zakresie sprawowania funkcji opiekuńczo- wychowawczej oraz przeciwdziałanie ich dysfunkcyjności.
2. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.
3. Organizowanie wsparcia dla rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w tych rodzinach.
4. Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.
5. Zorganizowanie kompleksowego systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej.
7. Realizacja zadań związanych z przysposobieniem dziecka.
8. Praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonymi w pieczy zastępczej.
9. Wspieranie rodziny naturalnej, do której powróciło dziecko z pieczy zastępczej.
10. Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej, placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz innych podmiotów pracujących z rodziną.

6.SZCZEGÓŁOWY HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ.

Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat zadania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
CEL 1: Zapobieganie umieszczaniu dziecka w pieczy zastępczej					
<u>1. Praca z rodzinami zagrożonymi odebraniem dziecka, niewydolnymi w zakresie sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz przeciwdziałanie ich dysfunkcjonalności</u>	ZADANIA OBLIGATORYJNE				
	1.1. Stały monitoring środowisk rodzin w obszarze dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych.	1. Stworzenie aktualnej bazy środowisk zagrożonych.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. - Kuratorzy Sądowi.	2013	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.2. Podejmowanie interwencji kryzysowej poprzez reagowanie na sygnały (w tym anonimowe) dotyczące zaniedbywania, krzywdzenia dzieci, itp.	2. Zminimalizowanie sytuacji kryzysowych.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Kuratorzy Sądowi. 3. Komenda Miejska Policji.	2012 - 2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.3. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, mediacji w sprawach rodzinnych.	1. Poprawa relacji w rodzinie. 2. Zmniejszenie konfliktów rodzinnych.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.4. Wspieranie rodziny w przeciwdziałaniu demoralizacji: przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży poprzez pracę edukacyjno-terapeutyczną.	1. Zminimalizowanie demoralizacji.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Organizacje pozarządowe.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat zadania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
	o Objęcie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej pomocą w formie dożywiania w szkole oraz umożliwienia skorzystania z różnych form wypoczynku.	1. Zapewnienie ciepłego posiłku. 2. Wzmocnienie i utrwalenie oddziaływań wychowawczo – terapeutycznych.	1. Urząd Miejski. 2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 3. Organizacje pozarządowe.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
ZADANIA DODATKOWE					
	1.6. Powoływanie zespołów interdyscyplinarnych na rzecz wspierania i ochrony dziecka i rodziny.	1. Opracowanie planu pomocy dla rodziny.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.7. Zatrudnianie asystentów rodzinnych.	1. Zwiększenie wsparcia rodzin, w tym rodzin niewydolnych, zagrożonych odebraniem dziecka do pieczy zastępczej oraz rodzin, których dzieci już są w pieczy zastępczej. 2. Zatrudnienie co najmniej 4 asystentów rodzinnych rokrocznie.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (w przypadku postanowienia Sądu zadanie obligatoryjne).
	1.8. Zatrudnianie rodzin wspierających w rozwiązywaniu problemów konkretnej rodziny, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	1. Wzmocnienie rodziny naturalnej w wypełnianiu jej ról.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.9. Prowadzenie warsztatów	1. Podniesienie umiejętności	1. Miejski Ośrodek Pomocy	2012-2014	1. Miejski Ośrodek

Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat zadania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
	dla rodziców, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej oraz wdrażanie nowych form i metod pracy z rodziną: konferencja grupy rodzinnej - KGR, krótkoterminowa terapia skoncentrowana na rozwiązaniu problemu –TSR.	opiekuńczo – wychowawczych rodziców.	Społecznej. 2. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie.		Pomocy Społecznej.
	1.10. Pomoc wolontarystyczna.	1. Wprowadzenie pozytywnych zmian w życiu dziecka poprzez pokazanie nowych form spędzania czasu wolnego.	- Organizacje pozarządowe. - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.11. Zatrudnienie streetworkerów .	1. Stworzenie możliwości alternatywnego spędzania czasu wolnego – zatrudnienie co najmniej 1 pedagoga ulicy.	2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.12. Rozwój i tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego: kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, a także form pracy podwórkowej (dbanie o różnorodność form pracy z dziećmi oraz wysoki standard usług).	1. Powstanie dodatkowej bazy placówek wspierających.	1. Urząd Miejski. 2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 3. Organizacje pozarządowe.	2012-2014	1. Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.13. Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz pomocy materialnej dla uczących się dzieci i młodzieży (stypendia socjalne i naukowe).	1. Zwiększenie wsparcia finansowego dla dzieci i młodzieży.	1. Urząd Miejski 2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.14. Opracowanie programu i utworzenie placówki	1. Opracowanie programu. 2. Utworzenie placówki	1. Urząd Miejski.	2014	1. Urząd Miejski Departament

Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat zadania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
	terapeutycznej.	terapeutycznej.			Społeczny.
	1.15. Prowadzenie kampanii lokalnej zapobiegającej krzywdzeniu dzieci.	1. Stworzenie informatora zawierającego bazę instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. 2. Przygotowanie i emisja w lokalnych mediach spotu uświadamiającego mieszkańców miasta Elbląga o konieczności reagowania i informowania odpowiednich służb o sytuacjach związanych z zaniedbywaniem i krzywdzeniem dzieci (co najmniej 1 kampania rocznie).	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Organizacje pozarządowe.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

CEL 2: Rozwój i wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomoc w usamodzielnianiu wychowanków pieczy zastępczej

1. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.	ZADANIA OBLIGATORYJNE				
	1. 1. Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze poprzez prowadzenie akcji promujących ideę rodzicielstwa zastępczego.	1. Przygotowanie i emisja audycji telewizyjnych. 2. Stworzenie profesjonalnej strony internetowej. 3. Przygotowanie art. prasowych. 4. Zakupienie gadżetów promocyjnych. 5. Zorganizowanie konferencji, seminariów. 6. Przygotowanie co najmniej 1 kampanii rocznie.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2013	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.2. Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.	1. Przeprowadzenie szkolenia według programu PRIDE, tylko	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat zadania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
		dla kandydatów zgłaszających gotowość bycia rodziną zastępczą z terenu miasta Elbląga. 2. Zwiększenie liczby profesjonalnie przygotowanych osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (co najmniej 1-2 grupy szkoleniowe rocznie).			
2. Organizowanie wsparcia dla rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w tych rodzinach.	2.1.Realizacja świadczeń na rzecz rodzin zastępczych.	ZADANIA OBLIGATORYJNE			
		1. Wypłacanie świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		2. Wypłacanie dodatku z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej, na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		3. Wypłacanie dodatku z tytułu niepełnosprawności dziecka.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		4. Wypłacanie świadczeń jednorazowych na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		5. Wypłacanie wynagrodzeń rodzinom zastępczym zawodowym.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		6. Wypłacanie świadczeń za pełnienie funkcji rodziny	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek

Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat zadania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
		pomocowej, na podstawie zgłoszonych wniosków.			Pomocy Społecznej.
		7. Zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich w rodzinie zastępczej zawodowej lub niezawodowej w której przebywa więcej niż 3 dzieci.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		8. Udzielanie prawa do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem, w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	2.1.Realizacja świadczeń na rzecz rodzin zastępczych.	ZADANIA DODATKOWE			
		1. Wypłacanie świadczeń jednorazowych lub okresowych na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		2. Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		3. Wypłacanie środków finansowych na utrzymanie	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat zadania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
		lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego dla rodziny zawodowej i niezawodowej.			(zadanie obligatoryjne w przypadku rodziny zastępczej zawodowej, w której jest powyżej 3 dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej).
		4. Wypłacanie świadczeń na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu dla rodzin zastępczych zawodowych.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		5. Zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych dla wychowanków przebywających w pieczy zastępczej.	1. Urząd Miejski. 2. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie. 3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Urząd Miejski Departament Edukacji.
		6. Zorganizowanie zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej o charakterze edukacyjnym, terapeutycznym i socjoterapeutycznym.	1. Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne. 2. Szkoły. 3. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie. 4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Urząd Miejski Departament Edukacji.
	ZADANIA OBLIGATORYJNE				
	2.2. Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	1. Objęcie usługami koordynatora wszystkich rodzin, które nie mają 2 letniego stażu w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	o Organizowanie specjalistycznego	1. Objęcie rodzin zastępczych wsparciem specjalistów:	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat zadania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
	poradnictwa dla rodzin zastępczych.	psychologa, pedagoga i prawnika.			
	2.4. Określenie corocznego limitu wzrostu rodzin zastępczych zawodowych.	1. Wzrost rodzin zawodowych o 2 w każdym roku.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	ZADANIA DODATKOWE				
	2.5. Edukacja rodziców zastępczych zawodowych poprzez naukę języka angielskiego.	1. Zwiększenie możliwości porozumiewania się rodziców zastępczych z rodzinami przysposabiającymi dzieci z zagranicy.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	2.6. Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy.	1. Uzyskanie dodatkowego wsparcia osobowego dla rodzin zastępczych.	1. Organizacje pozarządowe. 2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	2.7. Pozyskiwanie grantów na realizację projektów z zakresu pieczy zastępczej.	1. Pozyskanie dodatkowych środków finansowych na rzecz rodzin zastępczych.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.	ZADANIA OBLIGATORYJNE				
	3.1. Realizacja indywidualnych programów usamodzielniania.	1. Stworzenie wychowankom korzystnych warunków w procesie ich usamodzielniania.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	3.2. Wsparcie finansowe i rzeczowe usamodzielnianych wychowanków zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.	1. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej usamodzielnianym wychowankom .	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	ZADANIA DODATKOWE				
	3.3. Prowadzenie mieszkań	1. Zapewnienie mieszkań dla	1. Miejski Ośrodek Pomocy	2012-2014	1. Miejski Ośrodek

Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat zadania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
	chronionych dla usamodzielnianych wychowanków.	usamodzielnianych wychowanków.	Społecznej.		Pomocy Społecznej.
	3.4.Pomoc w pozyskaniu mieszkania z zasobów gminy.	1. Pozyskanie co najmniej 1-2 mieszkań rocznie.	1. Urząd Miejski.	2012- 2014	1. Urząd Miejski Departament Społeczny.
CEL 3 : Rozwój instytucjonalnej pieczy zastępczej					
<u>1.Zorganizowanie kompleksowego systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej.</u>	ZADANIA OBLIGATORYJNE				
	1.1. Prowadzenie 2 placówek opiekuńczo –wychowawczych.	1. Zapewnienie całodobowej opieki i wychowania dzieciom.	1. Urząd Miejski Departament Społeczny.	2012- 2014	1. Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.2. Przekształcenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.	1. Dostosowanie placówek do standardów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	1. Urząd Miejski Departament Społeczny.	2012- 2014	1. Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.3.Wspieranie wychowanków przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w ich procesie usamodzielnienia poprzez zapewnianie dzieciom przebywającym specjalistycznej pomocy: psychologicznej, socjoterapeutycznej oraz innowacji pedagogicznych.	1. Zminimalizowanie problemu drugoroczności wśród wychowanków. 2. Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań u wychowanków. 3. Zmotywowanie wychowanków do pozytywnego nastawienia do nauki szkolnej.	1. Placówki opiekuńczo-wychowawcze.	2012-2014	1. Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.4. Ścisła współpraca placówek opiekuńczo - wychowawczych z organizatorem rodzinnej	1. Zmniejszenie liczby dzieci poniżej 10 roku życia umieszczonych w instytucjonalnej pieczy	1. Urząd Miejski Departament Społeczny. 2. Placówki opiekuńczo-wychowawcze.	2012-2014	1. Urząd Miejski Departament Społeczny.

Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat zadania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
	pieczy zastępczej i rodzicami biologicznymi.	zastępczej.	3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.		
	1.5.Realizacja projektów profilaktycznych na rzecz wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.	1. Zwiększenie pomocy specjalistycznej dla wychowanków.	1. Urząd Miejski Departament Społeczny. 2. Placówki opiekuńczo-wychowawcze.	2012-2014	1. Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.6.Utrzymywanie przez placówki opiekuńczo-wychowawcze ścisłej współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.	1. Wprowadzanie pozytywnych norm życia społecznego.	1. Placówki opiekuńczo-wychowawcze. 2. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie.	2012-2014	1. Urząd Miejski Departament Społeczny.
ZADANIA DODATKOWE					
	1.7.Rozwój wolontariatu na rzecz dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	1. Stworzenie możliwości alternatywnego spędzania czasu wolnego.	1. Placówki opiekuńczo – wychowawcze.	2012-2014	1. Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.8.Podejmowanie działań promujących placówkę opiekuńczo-wychowawczą i wspierającą jej funkcjonowanie.	1. Stworzenie pozytywnego wizerunku placówek. 2. Pozyskanie dodatkowego wsparcia dla placówek.	1. Urząd Miejski. 2. Placówki opiekuńczo-wychowawcze.	2012-2014	1. Urząd Miejski Departament Społeczny.
CEL 4: Zapewnienie profesjonalnego systemu wsparcia rodzinom adopcyjnym					

Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat zadania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
1.Realizacja zadań związanych z przysposobieniem dziecka.	ZADANIA OBLIGATORYJNE				
	1.1. Systematyczne promowanie przysposobienia dzieci jako skutecznej formy pomocy dziecku pozbawionej opieki rodziny naturalnej.	1. Zwiększenie liczby dzieci przysposobionych.	1. Warmińsko – Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie Filia w Elblągu. 2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	2012-2014	1. Warmińsko – Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie Filia w Elblągu
	1.2. Szkolenie kandydatów na rodziców adopcyjnych.	1. Uzyskanie przez kandydatów specjalistycznego przeszkolenia.	1. Warmińsko – Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie Filia w Elblągu,	2012-2014	1. Warmińsko – Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie Filia w Elblągu
CEL 5: Powrót dziecka z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej					
1.Praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonymi w pieczy zastępczej.	ZADANIA OBLIGATORYJNE				
	1.1. Przygotowanie rodziny naturalnej do powrotu dziecka z pieczy zastępczej.	1. Sporządzenie kontraktu socjalnego przez pracownika socjalnego z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	ZADANIA DODATKOWE				

Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat zadania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
	1.2.Zatrudnienie asystenta.	1. Zatrudnienie co najmniej 4 asystentów rodzinnych rokrocznie. 2. Skrócenie okresu powrotu dziecka do środowiska rodzinnego.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (w przypadku postanowienia Sądu zadanie obligatoryjne).
	1.3.Praca edukacyjno - terapeutyczna z rodzicami, którym czasowo ograniczono władzę rodzicielską.	1. Umożliwienie rodzicom dostępu m.in.do: - warsztatów z zakresu umiejętności wychowawczych i rozwoju osobistego, - poradnictwa prawnego, - grup samopomocowych, - poradnictwa psychologicznego, - terapii psychologicznej, - KGR. 2. Poprawa funkcjonowania rodziny naturalnej w celu umożliwienia powrotu dziecka.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
2.Wspieranie rodziny naturalnej, do której powróciło dziecko z pieczy zastępczej.	ZADANIA OBLIGATORYJNE				
	2.1. Stałe monitorowanie sytuacji dziecka, które wyrokiem sądu wróciło do rodziny naturalnej.	1. Zapobieganie występowania sytuacji kryzysowych związanych z nienależytą opieką nad dzieckiem.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	2.2. Szeroko rozumiane działania wspierające rodzinę i dziecko (wskazane w Celu nr 1 niniejszego harmonogramu).	1. Wyeliminowanie negatywnych zjawisk utrudniających prawidłowe funkcjonowanie rodziny.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
CEL 6: Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry świadczącej usługi na rzecz dziecka i rodziny					

Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat zadania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
1. Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej, placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz innych podmiotów zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.	ZADANIA DODATKOWE				
	1.1. Umożliwienie uczestnictwa w specjalistycznych szkoleniach kadrze świadczącej usługi na rzecz dziecka i rodziny.	1. Uczestnictwo w szkoleniach, kursach z zakresu pracy z rodziną konferencjach i warsztatach specjalistycznych.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie. 3. Placówki opiekuńczo - wychowawcze.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.2. Promowanie „dobrych praktyk” w zakresie pracy z rodziną i dzieckiem.	1. Rozszerzenie wymiany doświadczeń i wiedzy pomiędzy specjalistami z kraju i zagranicy.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie. 3. Placówki opiekuńczo - wychowawcze.	2012-2014	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

- Zadanie dodatkowe oznacza każdorazowe rozpatrywanie wniosków indywidualnie

7.ZAKŁADANE EFEKTY

- udoskonalenie systemu pieczy zastępczej , w tym wzrost liczby rodzin zastępczych
- zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych poza rodziną naturalną dziecka
- zwiększenie liczby dzieci powracających do rodzin biologicznych
- wzrost zatrudnienia asystentów rodziny
- rozwinięcie dotychczasowych działań na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej, poprzez doszkalanie już istniejących rodzin zastępczych
- rozpropagowanie inicjatyw , metod pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
- zwiększenie dostępu do szkoleń kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych
- podniesienie wiedzy i umiejętności pracowników instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych świadczących usługi na rzecz dziecka i rodziny

8.REALIZATORZY PROGRAMU

- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu - koordynator programu**
- Urząd Miejski w Elblągu, w tym :
 - Departament Społeczny
 - Departament Edukacji
- Szkoły
- Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne w Elblągu
- Sąd Rejonowy w Elblągu
- Kuratorzy Sądowi w Elblągu
- Komenda Miejska Policji w Elblągu
- organizacje pozarządowe
- parafie
- niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej

9. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków:

- budżetu Gminy Miasto Elbląg
- budżetu państwa
- państwowych funduszy celowych
- funduszy unijnych pozyskane w ramach PO KL ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego lub innych zagranicznych mechanizmów finansowania

10. MONITORING PROGRAMU

W celu zapewnienia zgodności realizacji programu z wcześniej ustalonymi założeniami i celami będzie prowadzony stały monitoring.

Monitoring polegał będzie na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań od podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdanie z realizowanych zadań, raz do roku przekazywane będzie do zaakceptowania przez Prezydenta Miasta Elbląga po wcześniejszym zaopiniowaniu przez Komisję Zdrowia i Spraw Społecznych Rady Miejskiej w Elblągu.

11. EWALUACJA PROGRAMU

W ramach ewaluacji zostaną podjęte działania mające na celu zbadanie skuteczności realizowanego programu. Prowadzona ewaluacja będzie opierała się na analizie zastosowanych form wsparcia i metod pracy. Ponadto ewaluacja oparta będzie na analizie danych porównawczych i osiągniętych wskaźników tj:

- liczbie dzieci umieszczonych w zastępczych formach opieki
- ilości placówek wsparcia dziennego oraz liczbie dzieci objętych ich wsparciem
- liczbie dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej
- liczbie zawartych umów na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej
- ilości lokali mieszkalnych z zasobów gminy przeznaczonych dla

usamodzielnianych wychowanków

- liczbie usamodzielnianych wychowanków przebywających w mieszkaniach chronionych
- liczbie usamodzielnianych wychowanków kontynuujących naukę
- liczbie dzieci opuszczających w danym roku pieczę zastępczą (rodzinną i instytucjonalną)
- liczby dzieci, które powróciły z różnych form pieczy zastępczej do rodziny naturalnej
- liczbie podjętych interwencji
- liczbie osób objętych specjalistycznym poradnictwem
- liczbie asystentów zatrudnionych przez MOPS w Elblągu
- liczbie rodzin objętych usługami asystenta
- liczbie rodzin wspierających zatrudnionych przez MOPS w Elblągu
- liczbie wyemitowanych audycji, artykułów, ulotek, itp.
- liczba otrzymanych zgłoszeń dotyczących krzywdzenia dzieci
- liczbie zrealizowanych lokalnych programów z zakresu wspierania rodziny
- liczbie podmiotów realizujących programy z zakresu wspierania rodziny
- liczbie utworzonych nowych placówek wsparcia dziennego,
- liczbie dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego
- liczbie rodzin objętych wsparciem wolontariuszy
- liczba rodzin naturalnych i zastępczych objętych specjalistycznymi szkoleniami
- liczbie dzieci i młodzieży objętych funduszami stypendialnymi
- liczbie spraw dotyczących demoralizacji wśród dzieci i młodzieży
- liczbie nadzorów sprawowanych przez kuratorów nad nieletnimi
- liczbie skierowań dzieci i młodzieży do MOW
- liczbie dzieci i młodzieży korzystających z terapii odwykowej
- liczbie wykroczeń wśród dzieci i młodzieży dokonanych pod wpływem środków odurzających lub alkoholu
- ilości przeprowadzonych szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze
- liczbie kandydatów na rodziny zastępcze
- ilości i rodzaju wypłacanych świadczeń rodzinom zastępczym
- ilość zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej
- liczbie rodzin objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej
- liczbie dzieci przebywających w pieczy zastępczej korzystających ze

specjalistycznych usług (pedagoga, psychologa, logopedy, neurologa, psychiatry dziecięcego, rehabilitacji ruchowej itp.)

- liczbie dzieci kierowanych poniżej 10 roku życia do placówek opiekuńczo – wychowawczych
- wysokości pozyskanych grantów na realizację programów z zakresu pieczy zastępczej
- liczbie partnerów współpracujących z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi
- liczbie przeprowadzonych adopcji
- czas trwania procesu adopcyjnego
- liczbie pracowników pracujących na rzecz dziecka i rodziny uczestniczących w szkoleniach
- liczbie zorganizowanych wizyt studyjnych, konferencji, spotkań na rzecz dziecka i rodziny

Działania realizowane w ramach opracowanego programu mają charakter otwarty i w zależności od zgłaszanych potrzeb podlegały będą corocznej weryfikacji .

12. SKŁAD ZESPOŁU ds. OPRACOWANIA PROGRAMU

1. Mirosława Grochalska – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu
2. Beata Kulesza – kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPS w Elblągu
3. Magdalena Falkowska – z-ca kierownika Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPS w Elblągu
4. Wioletta Janas – Departament Społeczny Urzędu Miejskiego w Elblągu
5. Beata Banaszek – Piotrowska SSR w Elblągu Wydział Rodzinny i Nieletnich
6. Edward Rysztowski – Przewodniczący KARAN w Elblągu
7. Barbara Nalińska – Dyrektor Socjalizacyjnej Całodobowej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Elblągu
8. Barbara Dębicka-Szumielska – Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie Filia w Elblągu
9. Joanna Wasielewska – Dyrektor Wielofunkcyjnej Całodobowej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Elblągu

10. Maciej Pietrzak – pełnomocnik prezydenta ds. organizacji pozarządowych
11. Bartłomiej Głuszak – ESWIP
12. Stanisław Puchalski – Fundacja Elbląg
13. Regina Zimnoch – SPSZOZ Szpital Miejski w Elblągu
14. Alicja Sepetowska – Ośrodek Terapii Uzależnień „Szansa”
15. Katarzyna Puławska – Departament Edukacji Urzędu Miejskiego w Elblągu
16. Krystyna Chaniewicz – Szpital Wojewódzki w Elblągu
17. Ewa Jowska – Szpital Wojewódzki w Elblągu
18. Jacek Pipczyński – kurator zawodowy Sądu Rejonowego w Elblągu
19. Elwira Karczewska – Zawodowa Rodzina Zastępcza
20. Dorota Kodrzycka – psycholog w Dziale Wspierania Rodziny i Pieczy
Zastępczej MOPS w Elblągu
21. Grażyna Wojtkiewicz – koordynator w Dziale Wspierania Rodziny i Pieczy
Zastępczej MOPS w Elblągu
22. Alina Michno – TPD oddział w Elblągu,
23. Katarzyna Małkiewicz – TPD oddział w Elblągu
24. Gizela Kulinec – Szkoła Podstawowa Nr 4 w Elblągu
25. Wojciech Rudnicki – Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 2
26. Karolina Ujazda – n Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2
27. Emilia Kałabun – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1
28. Małgorzata Decyk – Szkoła Podstawowa Nr 23 w Elblągu